

(Αίτωλ.) 2) Είδος άπιδέας της οποίας ο καρπός ώριμάζει κατ' Αύγουστον Πελοπν. (Άρκαδ.) Συνών. *αύγουσταπιδεά, αύγουσταχλαδεά*.

αύγουστιανός επίθ. Ίων. (Κρήν.) κ.ά. *άγουστιανός* Κρήτ. Σύμ. Τήν. *άουσιανός* Νάξ. (Κορων. Μέλαν.) Σύμ. *άγουσθιανός* Νάξ. (Κορων.) *άγουσιανός* Πόντ. (Όφ.) *άγουσιανός* Κρήτ. (Σέλιν.)

Έκ του ούς. *Αύγουστος* και της καταλ. -*ιανός*.

1) 'Επί καρπών και λαχάνων. ο κατ' Αύγουστον ώριμάζων ή άκμάζων ένθ' άν.: *Άγουσιανό σταφύλια - χορταρικά* κττ. Σέλιν. *Άουσιανό άπίδι* Μέλαν. Σύμ. *Άγουσιανό άπίδ' - κοιθύμπελο* Όφ. β) Ούδ. ούς., είδος σταφυλής έρυθράς ώριμαζούσης κατ' Αύγουστον Νάξ. (Κορων. Μέλαν.) Πβ. *αύγουστελλίδι*. 2) 'Εκείνος του όποιου ο καρπός ώριμάζει κατ' Αύγουστον, επί δένδρου Ίων. (Κρήν.) κ.ά.: *Αύγουστιανή άπιδεά* Κρήν. 3) 'Ο άνήκων εις τον Αύγουστον Τήν.: *Άγουσιανό φεγγάρι*. 4) 'Ο γεννηθείς κατ' Αύγουστον Κρήτ. (Σέλιν.)

Πβ. *αύγουστιάτης, αύγουστιάτικος, αύγουστινός*.

αύγουστιάσματα τά, Λεξ. Πρω. Δημητρ. *αύγουστάσματα* Πόντ. (Τραπ.)

Έκ του ρ. **αύγουστιάζω*.

1) Αί πρώται έξ ήμέραι του Αύγούστου καθ' ός ουτε λούονται οι άνθρωποι εις την θάλασσαν ουτε λευκαίνουν παννιά, διότι άλλως οι μέν άνθρωποι νοσοϋν, τά δέ ύφάσματα φθείρονται ταχέως Πόντ. (Τραπ.) Συνών. *δριμες*. 2) Συνεκδ. ή νόσος αυτή την όποιαν πάσχουν οι λουσθέντες ή ή φθορά των λευκανθέντων κατά παράβασιν του κρατούντος έθίμου. 3) Τά εκ της ήλιακής επιδράσεως έξανθήματα του δέρματος των λουομένων έν θαλάσση κατά τάς πρώτας έξ ήμέρας του Αύγούστου Λεξ. Δημητρ. 4) Νόσοι καταλαμβάνουσαι τους λουομένους κατά τά *μερομήνια* Λεξ. Πρω.

αύγουστιάτης ό, Ζάκ. *άγουσιάτης* Εϋβ. (Κονίστρ.) Ζάκ. Κύθηρ. Πελοπν. (Μεσσ.) κ.ά. *άγ'σιματ'ς* Θάσ.

Έκ του ούς. *Αύγουστος* και της καταλ. -*ιάτης*.

1) Είδος σταφυλής ή όποία ώριμάζει κατ' Αύγουστον μήνα και ποικίλλει έκασταχού κατά τό χρώμα Εϋβ. (Κονίστρ.) Ζάκ. Πελοπν. (Μεσσ.) κ.ά. Πβ. *αύγουστελλίδι*. 2) Το φυτόν άγρωστις Κύθηρ. Συνών. *άγριάδα* (I) 5. 3) 'Ο νεαρός όκτάπους έμφανιζόμενος τον Αύγουστον Θάσ.: *Άρχίσαν να βγαίν'ν οι άγ'σιμάτις*.

Πβ. *αύγουστιανός, αύγουστιάτικος, αύγουστινός*.

αύγουστιάτικος επίθ. κοιν. *αύγουσιάτ'κους* βόρ. ιδιώμ. *αύγουσθιάτικος* Θήρ. *άγουσιάτικος* Άμοργ. Εϋβ. (Κονίστρ.) Κέως Λευκ. Μέγαρ. Πελοπν. (Κορινθ.) Στερελλ. (Άράχ.) Χίος κ.ά. *άγουσιάτ'κους* Θράκ. κ.ά. *άγουσθιάτικος* Κρήτ. κ.ά. *άουσιάτικος* Άνδρ. Κάρπ. Κίμωλ. Λευκ. Σίφν. κ.ά. *άουσιάτ'κος* Πάρ. (Λεϋκ.) *άουσιάτ'κους* Εϋβ. (Στρόπον.) Στερελλ. (Αίτωλ.) κ.ά. *άγουσιάτικος* Παξ. *άουσιάτικος* Μεγίστ.

Έκ του ούς. *Αύγουστος* και της παραγωγικής καταλ. -*ιάτικος* ή εκ του ούς. *αύγουστιάτης* και της παραγωγικής καταλ. -*ικος*.

Α) 'Επιθετικ. 1) 'Ο του Αύγούστου, ο κατ' Αύγουστον λαμβάνων ύπαρξιν κοιν.: *Αύγουσιάτικος ήλιος*. *Αύγουσιάτικη βραδεία-βροχή* κττ. *Αύγουσιάτικο φεγγάρι*. *Αύγουσιάτικο γατί*. *Αύγουσιάτικες κόττες - πουλλακίδες* κττ. *Αύγουσιάτικο όργωμα* κοιν. || Γνωμ. *Μαριτάτικο πουλλί, αυ-*

γουσιάτικο άβγό (τά κατ' Μάρτιον εκκολαπτόμενα όρνίθια τον προσεχ' Αύγουστον γεννοϋν) Πελοπν. (Κορών.) *Τ' άουσιάτικο νερό είναι πανούκλα των έγαιώ* (αί κατ' Αύγουστον βροχαί είναι καταστρεπτικαί διά την καρποφορίαν των έλαιών) Σίφν. 2) 'Ο κατ' Αύγουστον παρέχων ώρίμους καρπούς, επί δένδρου πολλαχ.: *Αύγουσιάτικο άμπέλι*. *Αύγουσιάτικη άχλαδιά - σκγὰ* κττ. 3) 'Ο κατ' Αύγουστον ώριμάζων πολλαχ.: *Αύγουσιάτικες άχλάδες*. *Αύγουσιάτικα άχλάδια - σταφύλια - σϋκα* κττ.

Β) Ούς. 1) 'Αμυγδαλή κατ' Αύγουστον παράγουσα καρπόν Ίων. (Κρήν.) Χίος. 2) Ούδ., σταφύλι ώριμάζον κατ' Αύγουστον πολλαχ. Πβ. *αύγουστελλίδι*. 3) Ούδ., άχλάδι ώριμάζον κατ' Αύγουστον Άνδρ. Θεσσ. (Πήλ.) Κέως Πελοπν. (Κυνουρ.) 4) Ούδ., σϋκον ώριμάζον κατ' Αύγουστον Παξ. 5) Ούδ., έξάνθημα γεννώμενον τον Αύγουστον Μεγίστ.

Πβ. *αύγουστιανός, αύγουστιάτης, αύγουστινός*.

***αύγουστινες** οί, *άλουστινες* Σύμ.

Έκ του ούς. *Αύγουστος*, παρ' ο και *Άλουστος*, και της καταλ. -*ινες* πληθ. του -*ινα*.

Νύμφαι έξωτικά διατρίβουσαι εις χειμάρρους όρεινούς, επί δένδρων και άλλαχού, όραται δέ μόνον κατά την μεσημβρίαν και τό μεσονύκτιον των τριών πρώτων ήμερών του Αύγούστου. Συλλαμβάνονται διά μαγειών και ύπηρετούν εις τάς οικίας επί τινα χρόνον, μεθ' όν έξαφανίζονται. Είναι έχθραι προς την πλύσιν των ένδυμάτων και την λούσιν (πιθανώτατα κατά τάς τρεις άνωτέρω ήμέρας του Αύγούστου). Ταυτίζονται προς τάς ναϊάδας νύμφας των όποιων ή έορτή καθίστα τά ύδατα ιερά επί τρεις ήμέρας και επιβλαβή εις τους λουομένους. Πβ. Lawson Modern Greek Folklore 154 και ΝΠολίτ. Παραδ. 1,391 κέξ.

αύγουστινός επίθ. άμάρτ. *άγουστινός* Κύθηρ. κ.ά.

Έκ του ούς. *Αύγουστος* και της καταλ. -*ινός*.

'Ο κατ' Αύγουστον ώριμάζων, επί καρπών. Πβ. *αύγουστιανός, αύγουστιάτης, αύγουστιάτικος*.

αύγουστογάλο τό, άμάρτ. *αύγουστογάλου* Ήπ.

Έκ των ούς. *Αύγουστος* και *γάλα*.

Το κατ' Αύγουστον άμελγόμενον γάλα.

αύγουστοκάρυδο τό, Πόντ. (Τραπ.)

Έκ των ούς. *Αύγουστος* και *καρύδι*.

1) Είδος καρύου ώριμάζοντος κατ' Αύγουστον. 2) 'Η καρυδεά της οποίας οι καρποί ώριμάζουν κατ' Αύγουστον.

αύγουστοκοδέσπαινα ή, Πόντ.

Έκ των ούς. *Αύγουστος* και *κοδέσπαινα*, δι' ο ιδ. *οίκοδέσποινα*.

Οίκοδέσποινα μένουσα κατ' οίκον και μη άσχολουμένη εις γεωργικάς έργασίας τον μήνα Αύγουστον: Παροιμ. *Αύγουστοκοδέσπαινα καλανταρογυρεύτ'ρά* (γυνή όκνηρά μη έργαζομένη τον Αύγουστον μήνα αναγκάζεται να έπαιτ' τον Ίανουάριον).

αύγουστοκοκκύμελον τό, Πόντ. (Κερασ. κ.ά.) *άγουστοκοιθύμπελο* Πόντ. (Όφ.)

Έκ των ούς. *Αύγουστος* και *κοκκύμελον*, δι' ο ιδ. *κοκκύμηλο*.

1) Το κατ' Αύγουστον ώριμάζον κοκκύμηλον: *Άκόμηνο τ' άγουστοκοιθύμπελα ούτ'ω άρ'μυγανε* (δέν ώρίμασαν) Πόντ. (Όφ.) Συνών. *αύγουστοπουρνελλά*. 2) Το

δένδρον κοκκυμηλέα, προύμνη ἢ ἐμβολιαζομένη (prunus insititia) τῆς τάξεως τῶν ροδανθῶν (rosaceae): Ἔχομε 'ς τὴν αὐλαία μουνα ἕνα ἀγουστοκοιτῶνέμελο Πόντ. (Ὁφ.) Συνών. αὐγουστοπουρνελλεῖα. [**]

αὐγουστόμελο τό, ἀμάρτ. αὐουστόμελο Ρόδ.

Ἐκ τῶν οὖσ. *Ἀῦγουστος* καὶ *μέλι*.

Τὸ κατ' Αὔγουστον λαμβανόμενον ἐκ τῶν κυψελῶν μέλι.

αὐγουστόμηλο τό, Λεξ. Αἰν.

Ἐκ τῶν οὖσ. *Ἀῦγουστος* καὶ *μήλο*.

Εἶδος μήλου ὠριμάζοντος κατ' Αὔγουστον.

αὐγουστοπούλλι τό, ἀμάρτ. αὐγουστιουπούλλ' Στερελλ. (Ναύπακτ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. *Ἀῦγουστος* καὶ *πούλλι*.

Πτηνὸν ἀποδημητικὸν ἐμφανιζόμενον εἰς τὰ ὄρεϊνά μέρη κατ' Αὔγουστον μῆνα.

αὐγουστοπουρνεῖλλα ἡ, ἀμάρτ. αὐουστοπουρνεῖλλα Ρόδ.

Ἐκ τῶν οὖσ. *Ἀῦγουστος* καὶ *πουρνεῖλλα*.

Ὁ καρπὸς τῆς αὐγουστοπουρνεῖλλας, ὁ ἰδ. Συνών. αὐγουστοκοκκύμηλο 1.

αὐγουστοπουρνελλεῖα ἡ, ἀμάρτ. αὐουστοπουρνελλεῖα Ρόδ.

Ἐκ τῶν οὖσ. *Ἀῦγουστος* καὶ *πουρνελλεῖα*.

Ἀῦγουστοκοκκύμηλο 2, ὁ ἰδ.

Ἀῦγουστος ὁ, λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἰν. Τραπ. Χαλδ.) *Ἀῦγουστος* βόρ. ἰδιώμ. *Ἀῦγουστος* Καππ. (Φερτ.) *Ἀῦγουστος* Ἰων. (Κρήν. Καράμπ. Σμύρν.) Χίος (Ἐλάτ.) *Ἀῦγουστος* Καππ. (Φερτ.) *Ἀῦγουστος* σὺνηθ. καὶ Καππ. (Σινασ.) Πόντ. (Ὁφ. Σάντ.) *Ἀῦγουστος* βόρ. ἰδιώμ. *Ἀῦγουστε* Τσακων. *Ἀῦγουστο* Καλαβρ. (Μπόβ.) *Ἀῦγουστος* Καππ. (Ἀνακ.) *Ἀῦγουστος* Λήμν. *Ἀῦγουστος* Ἰμβρ. Λέσβ. κ.ά. *Ἀῦγουστος* Δαρδαν. (Ὁφρύν.) *Ἀῦγουστος* Θεσσ. Θράκ. (Μάδυτ.) Λέσβ. Σκόπ. κ.ά. *Ἀῦγουστος* Ἀνδρ. Εὐβ. (Κάρυστ.) Θήρ. Ἰων. (Ἐρυθρ. Κάτω Παναγ. Κρήν.) Κάλυμν. Κάρπ. Κάσ. Κύπρ. Κῶς Μεγίστ. Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Κινίδ.) Νίσυρ. Πάρ. Ρόδ. Σέριφ. Σύμ. Χίος (Καλαμ.) *Ἀῦγουστο* Ἀπουλ. *Ἀῦγουστος* Εὐβ. (Στρόπον. Ἀγία Ἀνν.) Θεσσ. (Ἀλμυρ.) Λυκ. (Λιβύσσ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. *Ἀῦγουστος* Ἀνδρ. Μεγίστ. Σύρ. *Ἀῦγουστος* Σκυρ. *Ἀῦγουστος* Α.Ρουμेल. (Φιλίππου.) Μακεδ. (Σέρρ.) *Ἀῦγουστος* Λέσβ. *Ἀῦγουστος* Σύμ.

Τὸ μεταγν. ὄν. *Ἀῦγουστος*. Ὁ τύπ. *Ἀῦγουστος* ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ ἐπίθ. *ἄλγουστος*, διότι κατὰ τὰς δεκαπέντε πρώτας ἡμέρας δὲν λούονται εἰς τὴν θάλασσαν.

1) Ὁ ὄγδοος μὴν τοῦ ἔτους κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ. (Ἀνακ. Σινασ. Φερτ.) Πόντ. (Κερασ. Οἰν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: *Ἡρθε-μῆκε-πέρασε ὁ Ἀῦγουστος* κοιν. *Ἐμπαν-ἔβαν Ἀῦγουστ* (ἀρχομένου, λήγοντος τοῦ Αὔγουστου) Τραπ. Χαλδ. || Γνωμ. *Κάθε πρᾶμα 'ς τὸν καιρὸ του καὶ ὁ κολοῖός τὸν Ἀῦγουστο* (ἐκαστον πρᾶγμα ἐν τῷ ὑπὸ τῆς φύσεως ὠρισμένῳ χρόνῳ λαμβάνει ὑπόστασιν ἢ πρέπει νὰ συντελεῖται) κοιν. *Κάθε πρᾶμα 'ς τὸν καιρὸ του καὶ τὸν Ἀῦγουστο σταφύλι* (συνών. τῷ προηγουμένῳ) πολλαχ. Ὁ *Ἀῦγουστος* εἶν' ὁ μῆνας ποῦ τρέφει τοὺς ἔντεκα (διὰ τὴν κατ' αὐτὸν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν) πολλαχ.

Ἀῦγουστε, καλέ μου μῆνα, νά 'σων δυὸ φορὲς τὸ χρόνο! (συνών. τῷ προηγουμένῳ) πολλαχ.

Μακάρι σὰν τὸν Ἀῦγουστο νά 'ταν οἱ μῆνες οὗλοι!

(θεωρεῖται ὁ κατ' ἐξοχὴν εὐτυχισμένος μῆνας ἐνεκα τῆς συγκομιδῆς τῶν καρπῶν) Κάρπ.

Τ' *Ἀῦγουστον* καὶ τοῦ *Γεναριοῦ* τὰ δυὸ λαμπρὰ φεγγάρια (ὅτι κατὰ τοὺς δύο τούτους μῆνας ἡ σελήνη λάμπει ἐξαιρετικῶς) Λευκ.

Γενάρι νύχτα φύλαε, τ' Ἀῦγουστον μεσημέρι (ὅτι τότε μάλιστα ἐπηρεάζεται τις ὑπὸ τῶν ἐξωτικῶν αὐτόθι).

Ἀπὸ Ἀῦγουστο χειμῶνα | καὶ ἀπὸ Μάρτι καλοκαίρι (ὅτι τὰ πρῶτα ψύχη ἐμφανίζονται κατ' Αὔγουστον καὶ οἱ πρῶτοι καύσωνες κατὰ Μάρτιον) πολλαχ.

Ἀπὸ Μάρτι καλοκαίρι | καὶ ἀπὸ Ἀῦγουστο χειμῶνα (συνών. τῷ προηγουμένῳ) Κάρυστ.

Ὁ *Ἀῦγουστος* ἐπάτησεν, ἄκρια τοῦ χειμῶνα (συνών. τῷ προηγουμένῳ) Ρόδ.

Ἐπάτεσαμ' 'ς σὸν Ἀῦγουστον καὶ 'ς σὴ θονί' τὴν ἄκραν (συνών. τῷ προηγουμένῳ) Χαλδ. *Ἀῦγουστος ἄβροχος, μουστος ἄμετρος* Εὐβ. (Χαλκ.) Πελοπ. (Ἀρχαδ.)

Τοῦ *Ἀῦγουστου* τὸ νερὸ | ἡ σκορδοῦλλα τῶν ἐλαιῶν (ὅτι αἱ κατ' Αὔγουστον βροχαὶ εἶναι ἐπιβλαβέσταται εἰς τὴν καρποφορίαν τῶν ἐλαιῶν) Κρήν.

Μαροῦ φωτιά δὲ μ' ἔκαψε μηδὲ τ' Ἀῦγουστον λάβρα (ὅτι οἱ κατ' Αὔγουστον ἢ κατὰ Μάιον καύσωνες δὲν εἶναι ἰσχυροὶ) Κύθν.

Μῆε τὸν Ἀῦγουστο κρασᾶς μῆε τὸ Μάι σιτηρᾶς (ὅτι κατ' Αὔγουστον ἐξαντλεῖται ἡ ἐσοδεία τοῦ οἴνου κατὰ κατὰ Μάιον ἢ τοῦ σίτου) Κάρπ.

Τ' *Ἀῦγουστον* τὰ βορρᾶσματα τὸ Μάι ἀναθυμῶνται (ὅτι ἡ εὐκρασία τοῦ Αὔγουστου εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν τοῦ Μαΐου) Κρήν. || Ἄσμ.

Ποῦ 'χει κατὰρα γονικὴ τὸ Μάι εἶν' ἀργάτης, τὸν Ἀῦγουστο χοιροβοσκὸς καὶ τὸ Γενάρι ναύτης Ἀνδρ. β) Μετων. πολλὰ κέρδη ὅθενδήποτε προερχόμενα Κεφαλλ.: *Ἐφέτος ἔχω Ἀῦγουστο. Αὐτὸς ἔχει πάντα Ἀῦγουστο* (πάντοτε κερδίζει). 2) Ἡ καιομένη πυρὰ κατὰ τὴν πρώτην Αὔγουστου Καππ. (Φερτ.)

αὐγουστοταγίζω ἀμάρτ. αὐουστοταγίζω Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. *Ἀῦγουστος* καὶ τοῦ ρ. *ταγίζω*.

Παρέχω κατ' Αὔγουστον ἱκανὴν τροφήν εἰς τὰ ὑποζύγια: Γνωμ. *Ἀῦγουστοταγίζε, γεναροκαβαλλήκα* (ὅτι τὰ ὑποζύγια πρέπει νὰ τρέφονται καλῶς πρὸ τοῦ χειμῶνος διὰ νὰ εἶναι κατ' αὐτὸν ἀκμαῖα).

αὐγουστόχορτο τό, Κέρκ. Πελοπ. (Δημητσάν.)

Ἐκ τῶν οὖσ. *Ἀῦγουστος* καὶ *χόρτο*.

Τὸ ἀγριόχορτον δορύκνιον τὸ πεντάφυλλον (dorycnium pentaphyllum) τῆς τάξεως τῶν ψυχανθῶν (papilionaceae) ἀνθοῦν κατ' Αὔγουστον. [**]

αὐγωπά ἐπίρρ. Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. **αὐγώπος* < *αὐγή*.

Κατὰ τὴν αὐγὴν περίπου: *Ἀυγωπά 'λα* (ἔλα).

αὐθάδεια ἡ, λόγ. κοιν. αὐθάδεια Ζάκ. Σάμ. κ.ά. αὐτάβεια Κέρκ.

Τὸ ἀρχ. οὖσ. αὐθάδεια.

1) Προπέτεια, ἀκράτεια γλώσσης: *Δείχνω αὐθάδεια*. Εἶδες αὐθάδεια ποῦ τὴν ἔχει; Συνών. αὐθαδοσύνη.

2) Ἐπιρρηματ., με θάρρος Ζάκ.: Ἄσμ.

Ἐύπνησε, ἀφέδρα καὶ κυρά, μαννὰ καὶ ἀναχαρά μου, ποῦ 'γὼ αὐθάδεια ἔρχουμαι ν' ἀκούσης τὴ λαλιά μου.

αὐθάδης ἐπίθ. λόγ. κοιν. αὐθάδιος Θράκ. (Μυριόφ.) αὐθαδίους Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) αὐθάδιος Μύκ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. αὐθάδης.

